

βλιοπωλείο», εκεί άντικρύ στο Χρηματιστή-
ριο...

— Καλά !... Καλά !... Εύχαριστώ !...

Τί να με ήθελε ;... Ήσπαζα τὸ κεφάλι μου
γιὰ ὄρα. Βέβαια, κάπιο βιβλίο του θὰ θέλει
νὰ μου στείλει.

Τὴν ἄλλη μέρα, βράδι βράδι, πέρασα ἀπὸ
τὸ « Ἀθηναϊκὸ βιβλιοπωλεῖο ».

— Πέρασε ὁ κύριος Παγανέλης, μου εἶ-
πανε, κι ἄφισε τὴν κάρτα του γιὰ σᾶς...

Ήθελε νὰ μάθει ποῦ συγνάζω γιὰ νὰ
μου ἀνταποδώσει τὴ βίβλιτα ποῦ τοῦλαμα στὸ
γραφεῖό του !

Πάντα τυπικὸς καὶ σ' ὄλα τυπικὸς — κι
ὡς ἄνθρωπος κοινωνικὸς καὶ ὡς συγγραφέας.
Μπροστὰ ἀπ' ὄλα, οἱ τύποι.

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΚΥΜΑΤΑ ΨΥΧΗΣ

Ὡ ἔσεις κυπαρισσόκηχοι γιαιοί,
Ποῦ με δεχόσαστε τὰ βράδια
Συννεφιασμένο σκοτεινὸ,
Καὶ με τ' ἀνάλαφρά σας χάδια,
Μοῦ ἐτραγουδοῦσατε βαθεῖα,
Μεσ' στὴν ψυχὴ μου τὴ θλιμμένη
Καί, με τὰ θολὰ σας τὰ νερά,
Σφιχτά, σὰ λούφαρο με δένει.

ΚΥΡΟΣ ΛΑΝΕΖΗΣ

ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΜΙΑ ΠΕΤΡΑ

ΜΙΑ ΚΑΡΔΙΑ

Πήγχε ὁ τέταρτος τόμος τῶν « Ἀθλίων » μεταφρασμένος ἀπὸ
τὸν ποιητὴ Μ. Αὐγέρη. Ἡ ἐπιτυχία καὶ ἡ λογοτεχνικὴ
σημασία τῆς καινούριας μετάφρασης φαίνεται ἀπὸ ἓνα
κεφάλαιο τοῦ βιβλίου ποῦ ὄλοι τὸ διαβάσαμε, σὰν εἶ-
μαστε παιδιὰ γιὰ... νὰ μὴ τὸ νιώσουμε, τὸ περίφημο
κεφάλαιο « Καρδία ὑπὸ πέτρα ». Διαβάστε μερικὰ κομ-
μάτια του ἀπὸ τὴν καινούρια μετάφραση :

Τί νκι ἔρωτας ; ὄλος ὁ κόσμος μαζεμένος, σ' ἓνα
ἔν καὶ μόνο, ἓν ἔν καὶ μόνο ἀπλωμένο σ' ὄλο τὸν
κόσμο καὶ ὡς τὸ Θεὸ ἀκόμα· νὰ ὁ ἔρωτας !

Ἐρωτας, τῶν ἀγγέλων τὸ « Χαῖρε » πρὸς τὰστέρα.

Πόσο θλιμμένη εἶν' ἡ ψυχὴ, ὅταν εἶναι θλιμμένη
ἀπὸ τὸν ἔρωτα ! Τί κενὸ μέσα μας, ὅταν λείπει τὸ
ἔν ποῦ αὐτὸ μόνο του γεμίζει τὸν κόσμο ! Ὡ ! πόσο
εἶναι ἀλήθεια πῶς τ' ἀγκυπημένο πλάσμα γίνεται ἰ

Θεὸς μας. Θὰ ζήλευε ὁ Θεὸς γι' αὐτὸ χωρὶς ἀμφι-
βολία, ἂν δὲν εἶχε πλάσει τὴ δημιουργία γιὰ τὴν
ψυχὴ καὶ τὴν ψυχὴ γιὰ τὸν ἔρωτα, αὐτὸς τῶν ὄλων
ὁ Πατέρας.

Μερικὲς σκέψεις εἶναι προσευχὲς. Εἶναι στιγμὲς.
ποῦ ὄποιε στάση κι ἂν κρατῆ τὸ σῶμα, ἡ ψυχὴ εἶναι
γονατισμένη.

Οἱ χωρισμένοι ἐραστοί, γιὰ τ' ἀγκυπημένο πρό-
σωπο ποῦ τοῦς λείπει ξεγαλιούνται με χίλια χιμι-
ρικὰ πράγματα, ποῦ ἔχουν ἔμωσ τὴν πραγματικό-
τητά τους. Τοῦς ἐμποδίζουν νὰ βλέπουνται, δὲν μπο-
ροῦν ν' ἀλληλογορασθοῦν· ἀλλὰ βρίσκουν χίλια μέσα
μυστικῆς ἀνταποκρίσεως. Στέλλουν ὁ ἓν καὶ στὸν ἄλ-
λον τὸ κελάδημα τῶν πουλιῶν, τὸ ἄρωμα τῶν λου-
λουδιῶν, τὸ γέλιο τῶν παιδιῶν, τὸ φῶς τοῦ ἡλίου,
τὸ στεναγμὸ τοῦ ἀνέμου, τις ἀκτίνες τῶν ἀστρων, ὄλη
τὴ δημιουργία. Κκι γιὰ τὸ ἔχι ; Ὅλα τὰ ἔργα τοῦ
Θεοῦ ἔγιναν γιὰ νὰ ὑπηρετοῦν τὸν ἔρωτα Ὁ ἔρωτας
εἶναι παντοδύναμος καὶ γεμίζει τὴ φύση ὀλόκληρη
με τὰ μνημητά του

Ὡ ἀνοιξή, εἶσαι ἓνα ἐρωτικὸ γράμμα ποῦ γράφω
σ' ἐκείνη.

Ὁ Θεὸς δὲν μπορεῖ νὰ προσθέσῃ τίποτε στὴν εὐ-
τυχία αὐτῶν ποῦ ἀγκυπιούνται· μπορεῖ μόνο νὰ δώσῃ
στὸν ἔρωτά τους δικαίους χωρὶς τέλος. Ὅστερα ἀπὸ
μὴ ζῶη ὄλη ἔρωτα, μὴ κλωνότης ὄλη ἔρωτα· εἶναι
τὸ μόνο μεγάλο ποῦ μπορεῖ ἀληθινὰ νὰ δώσῃ·
ἀλλὰ νὰ μεγκλώσῃ σ' ὄλη τῆς τὴν ἔνταση τὴν ἀλά-
λητη εὐτυχία ποῦ ὁ ἔρωτας δίνει στὴ ψυχὴ εὐθύς
ἀπὸ τὸν κόσμο τοῦτο, αὐτὸ εἶναι ἀδύνατο καὶ στὸ
Θεὸ τὸν ἴδιο. Ὁ Θεὸς εἶναι τὸ πλήρωμα τοῦ οὐρα-
νοῦ· ὁ ἔρωτας εἶναι τὸ πλήρωμα τοῦ ἀνθρώπου.

Βλέπεις ἓν ἀστέρι γιὰ δύο λόγους, γιὰ τὴν εἶναι
φωτεινὸ καὶ γιὰ τὴν εἶναι μυστήριο. Ἀλλὰ ἔχεις κοντὰ
σου πῶς γλυκερὰ ἀκτινοβολία καὶ πῶς μεγάλο μυστή-
ριο, τὴ γυναίκα.

Ὅλοι, ὄποιοι κι ἂν εἶμαστε, ἔχομε τὰ ὄντα ποῦ
εἶναι ἡ πνοή μας. Ἄν μες λείψουν, μες λείπει ὁ
ἀέρας, πνιγόμεσαστε Χωρὶς αὐτὰ, ὁ θάνατος. Ἀλλὰ
εἶναι τρομερὸ νὰ πεθάνῃς κενεὶς ἀπὸ ἔλλειψη ἀγάπης.
Εἶναι ἡ ἀσφυξία τῆς ψυχῆς !

Ὅταν ὁ ἔρωτας συγχωνεύει δύο ὄντα σὲ μὴν ἐνό-
τητα ἀγγελικὴ καὶ ἱερή, τὰ ὄντα αὐτὰ βρῆκαν τὸ μυσ-
τικὸ τῆς ζωῆς· εἶναι τὰ δύο ἄκρα τῆς ἴδιας μοίρας·
εἶναι τὰ δύο ἄκρα τοῦ ἴδιου πνεύματος. Ἀγκυπητε,
πεταῖτε !

Τὴν ἡμέρα ποῦ μὴ γυναίκα περνᾷ μπροστὰ σου
κι ἀφήνει φῶς στὸ πέρασμα τῆς, εἶσαι χαμένος, ἀγα-
πῆς. Ἐνα μόνο σοῦ μένει νὰ κάμῃς, νὰ τὴ σκέπτε-

σαι ἀδιάκοπα, ὅσπου νὰ τὴν ἀναγκάσης νὰ σκεφθῆ
κι αὐτὴ γὰρ σένα.

Ὅ, τι ἔ ξρωτάς ἀρχίζεις, μόνο ὁ Θεός, μπορεῖ νὰ
τὸ τελειώσῃ.

Ἄν εἶσαι πέτρα γίνε μαγγήτης· ἂν εἶσαι φυτὸ
γίνε ἀμὴ μοῦ ἄπτου· ἂν εἶσαι ἄνθρωπος γίνε ἔρωτας.

(Ὁ ἔρωτας ἔχει παιδικότητες, τ' ἄλλα πάθη ἔχουν
μικρότητες. Ντροπιασμένα τὰ πάθη ποὺ κάνουν τὸν
ἄνθρωπο μικρό! Τιμὴ σ' αὐτὰ ποὺ τὸν κάνουν
παιδί!

Πρᾶγμα παράξενο! τᾶκουσες ποτέ σου; Εἶμαι
στό σκοτάδι. Ἦναι πλάσμα ἔφυγε καὶ πῆρε τὸν οὐρανὸ
μαζί του.

Ἦσαι ποὺ ὑποφέρετε γιὰτὶ ἀγαπᾶτε, ἀγαπᾶτε πε-
ρισσότερο ἀκόμη. Νὰ πεθάνῃς ἀπὸ ἀγάπη, εἶναι σὰ
νὰ ζῆς ἀπὸ ἀγάπη.

Ἀγαπᾶτε. Μιὰ σκοτεινὴ ἔναστρη μεταμόρφωση
εἶναι ἀνακτεμένη μ' αὐτὸ τὸ μαρτύριο. Ἦγει ἔκταξη
τὴ ἀγωνία.

ΜΑΡΚΟΣ ΑΥΓΕΓΗΣ

ΤΟ ΜΑΒΙ ΓΙΟΥΛΑΚΙ

Σοῦ τὸ εἶπα κάποτε χωρὶς νὰ θέλω, σοῦ τὸ εἶ-
πα. Ἔταν ἓνα σούρουπο ἀνοιξιὰτικο. Ἦρθες νὰ μοῦ
κάμῃς ἐπίσκεψη ποὺ εἶχα τὸ παιδί μου ἄρρωστο.
Κάθησες ἀγνάτια μου. Φοροῦσες ἓνα μαβὶ φόρεμα·
λίγο ἀνοιχτὸ στὰ λαιμά, καὶ τὰ μάτια σου, τάλη-
σμόνητα μάτια σου λαμποκοπούσαν. Καμώθηκες τό-
τε πῶς δὲν τᾶκουσες κείνο ποὺ σοῦ μίλησα. Σήκω-
σες μόνο τὸ κουρτινάκι καὶ κοίταζες μὲ κάποιο ἀόρι-
στο σαναίστημα, τίς ὕστερες ἀναλαμπές τοῦ Ἥλιου
ποὺ εἶχε βασιλέψει πιά. Καὶ μόλον τοῦτο σοῦ τὸ εἶ-
χα πει καθαρά.

«Καλότρυχοι ποὺ δὲν ἐνίωσαν τίποτε, ποὺ δὲν τοὺς
δίνει τίποτα μὲ τὸν κόσμος».

Μιλοῦσα γιὰ τὸ παιδί. Μὰ μέσα μου κάτι ἄλλο
μιλοῦσε. Κι ἔμως δὲν τᾶκουσες. Ἦ καμώθηκες πῶς
δὲν τᾶκουσες. Τὸ ἴδιο. Δὲν εἶναι τὸ ἴδιο;

Κ' ἐσὺ τὸ ξαίρεις, κι ὅλος ὁ κόσμος τὸ ξαίρει,
καὶ τὰ στοιχειὰ τὸ μιλοῦνε.

«Ἐνα δέλι, κάποιος κρῖνος ἄκουσε ἓνα μαβὶ
γιουλάκι ποὺ στέναζε» λέει τὸ πολυθρόλυτο τρα-
γοῦδι. «Ὁ καημένος ὁ κρῖνος πόνεσε τὸ μαβὶ γιου-
λάκι. Σιγὰ σιγὰ ἔγειρε, καὶ μὲ τρόπο πολὺ γλυκύνει
τρόπο, τὸ ρώτησε γιὰ τὴν αἰτία τοῦ πόνου του.»

«Τὸ μαβὶ γιουλάκι τοῦ ἀποκρίθηκε :

— «Κεῖνο τὸ ρόδο ποὺ βλέπεις κει ψηλά. . . κει-
νο τὸ ρόδο. . . .»

«Ἀναφυλλητὰ τοῦκλεισον τὸ στόμα.»

«Μὰ ὁ κρῖνος κατάλαβε καὶ βάλθηκε νὰ ξαλα-
φρώσει τὸ μαβὶ γιουλάκι.»

«Βράδι βράδι, σὰν ἔπεσε τὸ σκοτάδι, κ' ἓνα σι-
γανὸ ἀεράκι ἀρχίησε νὰ νανουρίζει τοὺς πόνους
τῶν λουλουδιῶν, ὁ κρῖνος μίλησε στὸμορφο τὸ ρόδο :

— «Κεῖνο γὸ γιούλι ποὺ βλέπεις ἐκεῖ κάτω. . .
τὸ γιούλι ἐκεῖνο....»

«Τὸ ρόδο σκαρφαλωμένο κει ψηλά δὲν ἄκουσε ἢ
καμώθηκε πῶς δὲν ἄκουσε. Τὸ ἴδιο. Δὲν εἶναι τὸ
ἴδιο :»

«Μὰ στὸ πέρασμα τοῦ χρόνου» λέει τὸ τραγοῦδι
«ὁ κρῖνος πόνεσε βαρῆτὰ νὸ μαβὶ γιουλάκι. Καὶ τὸ
μαβὶ γιουλάκι πόνεσε τὸν κρῖνο. Γιατὶ τὰ ἐνειρα δὲν
εἶναι αἰώνια. Ὅχι! Δὲ βαστάνε γιὰ πάντα τὰ γα-
λάξια ἐνειρα.»

«Μὰ, εἴτε γιατί ὁ πόνος εἶταν βαθύς, εἴτε γιατί
τὸ ξύπνημα εἶταν ἀπότομο, ἓνα μεσημέρι πέθανε
τὸ μαβὶ γιουλάκι. Στὸ θάνατό του κλάψαν πολλοὶ
Πάρα πολλοὶ θρήνησαν τὸ θάνατό του. Μὰ τὸ ξύδι
τοῦ μόνο δυὸ φυλλαράκια τὸ ράναν. Κ' εἶταν δυὸ
ρόδου φυλλαράκια. Δυὸ ἄλικα φυλλαράκια. Δυὸ μα-
τωμένα δάκρια, πές.»

«Περίεργο ! Δὲν εἶν' ἀλήθεια περίεργο ;»

Καὶ τὸλεγα. Καὶ τὸ ξανάλεγα μέσα μου τὸ τρα-
γοῦδάκι. Μὰ ἐσὺ καμόνουσαν πῶς δὲ γροικᾶς.

Σήκωνες μόνο καὶ ξανασήκωνες τὸ κουρτινάκι
καὶ κοίταζες τίς ὕστερες ἀναλαμπές τοῦ Ἥλιου ποὺ
εἶχε βασιλέψει πιά...

Λευκάδα Φλεβάρη 1921.

ΔΗΜ. ΗΕΡΑΙΚΑΡΗΣ

ΟΝΕΙΡΟ ἢ ΝΥΧΤΑ

Ὅνειρο ἢ νύχτα, τὸ φεγγάρι μὲς στὴν κάμαρά μου
πονετικὸ στὴ μότωση μοῦ κάνει συντροφιά.

Νᾶσαι καλά, τραγουδιστή, ποιήθης στὴ γειτονιά μου
καὶ στὶς γειτονοποφίλες μου τραγοῦδιὰ εἶπες γλυκά.

Μὰ τώρα, σ' ἄλλες γειτονιές χαρίζεις τὴ φωνή σου
κι ὀλοένα σβήνει ἢ ἀπόστατη τὸ μάγεμμα, ὡ θαρρῶ,
πῶς κάτι μοῦ ἄφησες ἐδῶ ἀπὸ τὴν τρελλὴ ζωὴ σου,
πῶς κάτι ἐπῆρες ἀπὸ μὲ στὸ διάβα σου τὸ ἀργό.

Ἄχ γύρνα ἐδῶ, τραγουδιστή, καὶ ξαναπές το πάλι
ἐκεῖνο τὸ παλιὸ τραγοῦδι τὸ ζακυνθινὸ,
ἄγνωστο μὲς σ' ἓν' ἄγνωστό του κόσμου ἔχει προβάλλει
κι' ἔμως σὰ σάλπισμα ἤχησε ἐκεῖ μέσα πρῶινὸ.

Καὶ μὲς στὸ φεγγαρόφωτο ποῦ ἐδῶ μὲ πλημμυρίζει
τώρα χορεύουνε σεμνά, φερμένα ἀπὸ μακριά,
μὲς σὲ ἀναμνήσες τρυφερές ἢ Ἀρετή, ἢ Δανάη,
ἢ Κορηλία, ἢ Εἰχαρη—γλυκά μου ξωτικά.

Α. ΑΡΓΗΣ